

Sygn. akt II Ca 1127/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w W.

przeciwko N. N.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego N. N. od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. akt III C 328/13

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanego N. N. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w W. kwotę 300 (trzystu) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III C 328/13 Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie zasądził od **pozwanego N. N.** na rzecz **powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w W.** kwotę 2 553,78 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od kwoty 2 452,13 zł od dnia 15 listopada 2011 r. (pkt 1) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 649 zł. (pkt 2).

Powyższe rozstrzygnięcie oparto o następujące ustalenia:

W dniu 2 czerwca 2006 roku N. N. zawarł z (...) Bank Spółka Akcyjną w G. umowę kredytu gotówkowego (...) nr (...), na podstawie której udzielono mu kredytu w kwocie 3 106,52 zł. na okres od dnia 2 czerwca 2006 roku do dnia 10 czerwca 2007 roku z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne oraz opłacenie prowizji od udzielonego kredytu, opłaty za czynności związane z ustanowieniem prawnego zabezpieczenia kredytu, kosztów ustanowienia prawnego zabezpieczenia i kosztów ubezpieczenia z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową kredytobiorcy w ramach umów ubezpieczenia grupowego kredytobiorców.

Zgodnie z postanowieniem § 3 ust.2 umowy kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy kredytowej wyrażonej w stosunku rocznym, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 17,90% w stosunku rocznym. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu wynosiła 43,05%.

Bank był uprawniony do pobierania opłat i prowizji według zasad i stawek określonych w umowie oraz Taryfie opłat i prowizji (...) Banku S.A. w zakresie udzielania kredytów gotówkowych.

Zgodnie z postanowieniem § 3 ust. 11 całkowity koszt kredytu wynosił 364,10 zł. i obejmował należności z następujących tytułów:

1. prowizja od udzielonego kredytu – 147,37 zł.,
2. koszty ubezpieczenia z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową kredytobiorcy w ramach umów ubezpieczenia grupowego kredytobiorcy – 159,16 zł.,
3. należne Bankowi za cały okres kredytowania odsetki w kwocie 327,57 zł.

Zgodnie z postanowieniem § 4 ust. 1 N. N. zobowiązany był dokonywać spłat rat kredytu i należnych odsetek w wysokościach i terminach podanych w Załączniku nr 1 – kalendarzu spłat, stanowiącym integralną część umowy na wskazany rachunek bankowy. Bank zaliczał spłaty w następującej kolejności: należne opłaty i prowizje, odsetki umowne, raty kredytu i odsetki karne.

Zgodnie z postanowieniem § 8 ust. 1 umowy niespłaconą w terminie kwotę kredytu Bank od dnia następnego traktuje jako zadłużenie przeterminowane. Od zadłużenia przeterminowanego Bank nalicza i pobiera odsetki karne według zmiennej stopy procentowej określonej jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

W przypadku niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązań wynikających z umowy Bank może obciążyć kredytobiorcę ponoszonymi w związku z tym kosztami, w tym kosztami upomnień i wezwań do zapłaty w wysokości określonej w Taryfie opłat i prowizji. Zgodnie z postanowieniem § 9 ust. 1 umowy Bank może wypowiedzieć umowę o kredyt, jeżeli kredytobiorca nie zapłaci w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania.

W dniu 23 grudnia 2009 roku, na podstawie uchwały nr 17/2009 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku (...) Spółki Akcyjnej w K., dokonano połączenia w trybie przepisu art. 492 § 2 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych, poprzez przeniesienie całego majątku (...) Bank Spółki Akcyjnej w G. (jako spółki przejmowanej) na Bank (...) Spółkę Akcyjną w K. (jako spółkę przejmującą).

W dniu 13 maja 2007 roku (...) Spółka Akcyjna w G. wystawiła wyciąg z ksiąg banku (...) tytuł egzekucyjny nr (...), w treści którego stwierdzono, że w jego księgach figuruje wymagalne zadłużenie N. N. zamieszkałego w S. przy Al. (...) z tytułu umowy kredytu gotówkowego z dnia 2 czerwca 2006 roku w łącznej kwocie 1 982,83 zł., na którą to kwotę składają się należności z następujących tytułów:

1. niespłacony kredyt w wysokości 1 802,41 zł.,
2. odsetku umowne w kwocie 78,62 zł. naliczone za okres od 11 listopada 2006 roku do 25 kwietnia 2007 roku, tj. wypowiedzenia umowy kredytu (naliczane w wysokości 17,9% w skali roku),
3. odsetki karne w kwocie 101,80 zł. za okres od dnia 10 lipca 2006 roku do dnia wystawienia tytułu egzekucyjnego (naliczane w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego).

Od dnia 14 maja 2007 roku do dnia zapłaty Bankowi należne są również dalsze umowne odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym od kwoty przeterminowanego zadłużenia, tj. kwoty 1 802,41 zł.

Dnia 18 czerwca 2007 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt XV Co 3809/07, nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 13 maja 2007 roku na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej w G. w części co do punktu I z ograniczeniem możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie tego tytułu wykonawczego do kwoty 6 213,04 zł.

(...) Bank Spółka Akcyjna w G. złożyła u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko N. N. na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), które jednak zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji.

W dniu 6 kwietnia 2011 roku Bank (...) w K. zawarła z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo - akcyjną w W. umowę, na podstawie której przelał na powódkę wierzytelność wobec N. N. wynikającą z umowy o kredyt gotówkowy z dnia 2 czerwca 2006 roku.

Dnia 27 kwietnia 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo – akcyjna w W. zawiadomiła N. N. o nabyciu wierzytelności wynikającej z umowy z dnia 2 czerwca 2006 roku i wezwała go do zapłaty kwoty 3 022,39 zł. w terminie do 9 maja 2011 roku. Na żadaną kwotę składają się należności z następujących tytułów:

1. kapitał w kwocie 1 577,54 zł.
2. odsetki karne w kwocie 53,49 zł.,
3. odsetki karne w kwocie 1 272,66 zł.,
4. opłaty windykacyjne w kwocie 30 zł.
5. Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy

Sąd Rejonowy powództwo uznał za zasadne podnosząc m.in. iż powódka wykazała fakt zawarcia z pozwanym przez (...) Bank Spółka Akcyjna w G. kredytu konsumpcyjnego w łącznej wysokości 3 106,52 zł oraz fakt nabycia tej wierzytelności na podstawie umowy przelewu z dnia 6 kwietnia 2011r. Za nieuzasadniony uznano m.in. zarzut pozwanego niewykazania istnienia dochodzonego pozwem roszczenia tak co do zasady i wysokości, gdyż te wynikały z umowy kredytu gotówkowego z dnia 2 czerwca 2006 roku oraz wyciąg z ksiąg (...) Bank Spółki Akcyjnej w G. z dnia 13 maja 2007 roku.

W ocenie Sądu Rejonowego treść wyciągu z ksiąg bankowych odczytywana łącznie z treścią umowy z dnia 2 czerwca 2006 roku wskazuje w sposób nie budzący wątpliwości w jaki sposób zostały wyliczone odsetki umowne i odsetki karne – z postanowienia § 3 ust. 1 oraz 8 ust. 1 i 2 umowy wynika, że odpowiednio odsetki umowne naliczane są od kapitału, a odsetki karne od zadłużenia przeterminowanego, a z treści wyciągu z ksiąg bankowych wynika wysokość kwoty, od której odsetki są naliczane (kwota niespłaconego kredytu), okres, za jaki zostały naliczone oraz stopa odsetek. Wyciąg z ksiąg bankowych ma, w świetle treści przepisu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (teks jednolity z 2002r. Dz. U. Nr 72, poz. 665 ze zmianami, moc dokumentu urzędowego, która polega na domniemaniu zgodności z prawdą oświadczenia uprawnionego organu, zawartego w pochodzącym od niego dokumencie. Wyrażone w przepisie art. 244 § 1 k.p.c. jest wzruszalne, przy czym ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na stronie, która przeczy prawdziwości dokumentu albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi (art. 252 k.p.c.). A takich dowodów w sprawie pozwany nie przedstawił.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożył pozwany skarżąc go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego w postaci art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe wyrażające się w uznaniu, że w sporze z konsumentem wyciąg z ksiąg rachunkowych banku korzysta z domniemań przewidzianych w art. 244 § 1 k.p.c. dla dokumentu urzędowego, co skutkowało wadliwym przyjęciem, iż samo przedstawienie przez powoda wyciągu z ksiąg rachunkowych wierzyciela pierwotnego, nawet w sytuacji, gdy dokument ten nie odzwierciedlał kwoty żądanej pozwem, dowodziło wysokości roszczenia, zaś to na pozwanym ciążył obowiązek przedstawienia dowodu na nieadekwatność wysokości kwoty żądanej przez powoda, Pozwany zażądał zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Uzasadniając zarzut apelacyjny pozwany uznał, iż Sąd I instancji dopuścił się obrazy prawa materialnego, co skutkowało wadliwym rozłożeniem ciężaru dowodu, a w rezultacie błędnym uznaniem, że roszczenie powoda zostało udowodnione co do zasady oraz wysokości i z tego względu zasługuje na ochronę prawną. W ocenie pozwanego nie sposób zgodzić się z Sądem I instancji, iż wyciąg z ksiąg rachunkowych banku korzystał w niniejszej sprawie z domniemań przewidzianych w art. 244 § 1 k.p.c. Co prawda literalne brzmienie art. 95 ust. 1 Prawa bankowego wskazuje, iż księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzone pieczęcią banku mając moc dokumentów urzędowych, to jednak wypada przypomnieć, że skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15.03.2011r. /sygn. akt P 7/09/ zastosowanie wskazanego przepisu zostało ograniczone w relacjach z konsumentami. Powołanym orzeczeniem Trybunał uznał bowiem, iż art. 95 ust. 1 w zw. z art. 244 § 1 i art. 252 K.P.C. w części w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2. art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji. Oznacza to, iż w sporze z konsumentem księgi rachunkowe oraz wyciągi z ksiąg rachunkowych banku, nie mają waloru dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 K.P.C. i nie wiążą się z nim domniemania przewidziane w tym przepisie. Tym samym powód powołujący się na wyciąg z ksiąg rachunkowych banku nie jest zwolniony z udowodnienia swojego roszczenia na zasadach ogólnych. Innymi słowy, przedstawiony wyciąg nie posiada szczególnej mocy dowodowej, a przede wszystkim nie uzasadnia zmiany rozkładu ciężaru dowodu w sprawie. Uznanie przez Sąd I instancji, iż zaofiarowany wyciąg z ksiąg rachunkowych banku jest dowodem wystarczającym dla wykazania wartości roszczenia, jest tym bardziej wadliwe, że dokument ten został zakwestionowany przez pozwanego, który zwrócił uwagę na to, iż określone w nim kwoty nie odzwierciedlają kwot wskazanych w pozwie. Stwierdzona różnica, wbrew twierdzeniu Sądu, nie powinna zostać wyjaśniona przez pozwanego, lecz przez powoda, gdyż powód domagał się ochrony prawnej dla swojego roszczenia, wobec czego powinien udowodnić, że przysługuje mu ono w takiej, a nie innej wysokości.

Powód zażądał oddalenia apelacji i obciążenia pozwanego kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie była zasadna.

Słusznie pozwany zarzuca Sądowi I instancji, iż umknęło jego uwadze, to że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie o sygn. akt P 7/09 uznał art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), w związku z art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c., w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

A zatem, bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 13 maja 2007 r. należy wbrew pogładowi Sądu Rejonowego traktować jako dokument prywatny, czyli taki, który na podstawie art. 245 k.p.c. stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w nim zawarte. Tym niemniej okoliczność ta nie może stanowić o zasadności apelacji. Przedłożony przez powoda bankowy tytuł egzekucyjny nie był bowiem jedynym dokumentem wskazującym na istnienie wierzytelności wobec pozwanego i jej wysokości. Wierzyciel złożył odpis umowy kredytu gotówkowego (...) nr (...), postanowienia Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 18 czerwca 2007 roku, w sprawie o sygn. akt XV Co 3809/07, nadającego klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 13 maja 2007 roku oraz postanowienia Komornika z dnia 30 grudnia 2009 r. u umorzeniu postępowania egzekucyjnego w stosunku do dłużnika, przy czym należy zauważyć, iż te dwa ostatnie dokumenty mają charakter dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c. (zob. wyroki SN z dnia 7.10.2010 r. w sprawie IV CSK 187/10 oraz z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie I UK 153/06). Dopiero łączna ocena wymienionych tu dokumentów wraz z treścią bankowego tytułu egzekucyjny z dnia 13 maja 2007 r. pozwala na przyjęcie za wykazaną tezę, iż należność opisana zaskarżonym

wyrokiem, jako mieszcząca się w granicach wierzytelności opisanej umową kredytu gotówkowego (...) nr (...), została wykazana zarówno co do zasady jak i wysokości. Ciężar dowodu przeciwnego, a zwłaszcza prowadzącego do wniosku, iż dłużnik uiścił należność w części bądź w całości musi zgodnie z treścią art. 6 k.c. spoczywać na pozwanym, gdyż w przeciwnym wypadku wierzyciel został by obciążony koniecznością przeprowadzenia dowodu na okoliczności negatywne, w więc trudne do wykazania, a nadto sprzeczne z wymogami przytoczonej wyżej normy.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w całości.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł, zgodnie z regułą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349 ze zm.) zasądzając od powódki na rzecz pozwanej kwotę 300 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.